

Ekstra vērtie kurzemnieki

XXII KURZEMES DZEJAS DIENAS

TUKUMĀ
12. septembrī
2020

DEVĪZES UN LOGO STĀSTS

DEVĪZE "EKSTRA VĒRTIE KURZEMNIEKI" radās šoziem Liepājā, kad literāti no vairākiem Kurzemes novadiem – Tukuma, Liepāja, Saldus un Brocēniem – gatavojās kopīgam stendam grāmatniecības gada lielākajā notikumā – izstādē "Latvijas Grāmata 2020" Ķīpsalā. Stendam vajadzēja nosaukumu. Četrus gadus tukumnieki izstādē bija piedalījušies lepņā vientulībā ar uzrakstu "Tukuma Literātu apvienība" virs pašu galvām un grāmatu plauktiem. Kopīgam stendam bija jāatrod cits – vienojošs – nosaukums. Prātvērtinās e-pasta sarakstēs no variantiem "Kurzemes literārās apvienības", "Kurzemes literātu apvienības", "Kurzemes grāmatas" utt. īsti neuzrunāja neviens. Pēkšņi Liepājas dzejniece **Gunta Šnipke** atrakstīja: "Ekstra vērtie kurzemnieki" – paspēlēsies ar to "I am introvert"! Šaubu nebija nevienam – kā naglai uz galvas! Jo kurzemnieki nūdien nav introverti. Turklāt ar vārdu "vērtie" var izspēlēties pēc sirds patikas: tas tiklab var nozīmēt "atvērtie", kā "vērtīgie" vai "savērtie" kopīgā idejā vai pasākumā. Līdzīgi ar "ekstra". Tikpat labi tas ir pretmets "intro" jeb uz iekšu vērstam,

kā arī "īpašs", "sevišķs", "neparasts", "oriģināls". Literātiem patik spēlēties ar vārdiem. Arī izstādē "Latvijas Grāmata 2021" piedalīsimies ar šo devīzi un nu jau arī ar logo. Ceram, ka kopā ar ventspilniekiem, talseniekiem un kuldīdzniekiem.

LOGOTIPĀ sadarbībā ar mākslinieci **Lolitu Kalniņu** centāmies ietilpināt dažādus devīzei atbilstošus simbolus. Te var saskatīt:

- atvērtumu un vērtīgumu,
- grāmatu jeb tikpat labi – krāšņo kurzemnieku deķi vai brunčus,
- grāmatas lapas turas kopā vienoti kā Kurzemes radošie ļaudis,
- krāsu toņus, kas noskatīti novadu karoģos,
- kurzemniecisko lepnumu (gandrīz pāva aste), ticību un uzņēmību (saullēkts),
- dinamiku un dzīvesprieku (KDzD pulcina dzejniekus no malu malām un rotē no pilsētas uz pilsētu),
- violetā krāsa tiek saistīta ar garīgumu un mākslinieciskumu: mistērija, intūcija, neviendabība. Tā rosina iedvesmu, jaunradi un jaunus sapņus.

XXII KURZEMES DZEJAS DIENAS SAGAIDOT

Tukumam šogad ir tas gods rīkot Kurzemes Dzejas dienas. Un tas ir liels gods. Šis gods Tukumam tiek reizi sešos gados, kad uzņemam visus Kurzemes dzejniekus. Iepriekšējo reizi Kurzemes dzejas dienas notika 2014. gadā kopā ar mākslas dienām – toreiz Tukumā norisinājās apvienotās Kurzemes Mākslas un dzejas dienas ar nosaukumu "Vārti uz Kurzemi", un, kā atzīst daudzi dalībnieki, tie esot bijuši vērienīgākie un kvalitatīvākie svētki.

Dzejas dienu tradīcija Latvijā aizsākās 1965. gadā, kad tos pirmoreiz sarīkoja, lai atzīmētu Raiņa 100. jubileju. Kopš tā laika dzejas dienas Latvijā notiek katru gadu. Toreiz, padomju laikā, dzeja bija ne tikai nozīmīga latviešu kultūras sastāvdaļa, toreiz tā bija pat sava veida intelektuāla pretošanās kustība režīmam, jo visu, ko nebija iespējams pateikt tieši, to dzejnieki pateica zemtekstā – "starp rindīņām". Tikai dzejā ir iespējama tāda teksta daudzslāņainība.

Savukārt Kurzemes Dzejas dienas aizsākās 1999. gadā Ventpilī. To idejas autors ir dzejnieks Olafs Gūtmanis, bet idejas realizētāja – Ventpilī ļoti milētā latviešu valodas un literatūras skolotāja Aija Bumbiere, kura ir bijusi arī mana skolotāja. Jāpiebilst, ka tikai Kurzemei ir savas dzejas dienas un tādu pagaidām nav ne Vidzemei, ne Zemgalei, ne Latgalei.

Dzejniekiem ļoti svarīga ir kopā būšana – dzirdēt citus un parādīt sevi. Tādēļ svētku apjomīgākā sadaļa ir dzejas lasījumi. Tas dzejniekiem ļauj just tendences, vērot kolēģu literāro izaugsmi un liek prie-

cāties satiekoties. Bet priecāties taču mēs mākam, un tādēļ neslēpsim savu prieku!

Ne velti šogada Kurzemes Dzejas dienu devīze skan: "Ekstra vērtie kurzemnieki." Šīs devīzes autore ir Liepājas dzejniece Gunta Šnipke, un devīze skaidri demonstrē, cik ļoti literātiem patīk un izdodas spēlēties ar vārdiem. Man pašam devīze "Ekstra vērtie kurzemnieki" pirmās asociācijas raisa ar tādiem jēdzieniem kā atvērtums un vērtīgums.

Esmu lepns, ka tieši Tukumā pirms 10 gadiem aizsākās Dzejas dienu akcija "Sirds uz perona". Šī akcija ir uzņēmusi pamatīgus apgriezienus un šogad notiks jau 10 valstīs, bet "Sirds uz perona" "galvaspilsēta" tik un tā paliek Tukums, kurā Kurzemes Dzejas dienu ietvaros iedzīvotāji atkal varēs lasīt to dzeju, kas pašiem patīk.

Esmu lepns, ka Tukumam piederīgi ir tādi lieli latviešu dzejnieki kā Māra Zālīte un Imants Ziedonis. Ar Tukumu Imantam Ziedonim bija īpašas attiecības – viņš Tukumu dēvēja par savu pirmo universitāti. Vidusskolas laikos tieši Tukums sāka formēt viņa spožo un neordināro personību. Tāpēc savu uzrunu noslēdzu ar šīm zīmīgajām Imanta Ziedoņa rindām:

Dzejā jau taisnības nava.
(Taisnība vispār ir.)
Dzejā ir – katram sava,
Katrs kā grib, tā šķir.

Novēlu visiem ekstra atvērtas un ekstra vērtīgas XXII Kurzemes Dzejas dienas!

Normunds Rečs, Tukuma novada Domes priekšsēdētājs

2020
12. septembrī

**XXII KURZEMES
DZEJAS DIENAS
TUKUMĀ**

**SVĒTKU
ATKLĀŠANA** **10.00**
Katrīnas laukumā, Lietus laikā – Ledus hallē

**MEISTAR-
DARBNĪCĀS** **11.00**
"Dzeja un librets, lomas" – Dace Micāne-Zālīte – Domē
"Nobildēt klusumu" – Agnese Rutkēviča – Bibliotēkā
"Averss/Reverss" – Raibis – Ledus hallē

12.30 – "ATVĒRTĀS DEBESIS" – Bibliotēkas terasē
Vidzemes goda viesiņa **Agnese Rutkēviča**
Kurzemes dzejnieku lasījumi
13.30 – "SAULES PUSE" – Harmonijas ielā*
Latgales goda viesis **Raibis**
Kurzemes dzejnieku lasījumi
14.00 – "SAULAINI GADI!" – Pilsētas parkā*
Kurzemnieku dzeja bērniem
14.30 – "LAIKA APTUMSUMS" – Z. A. Meierovica laukumā*
Zemgales goda viesiņa **Dace Micāne-Zālīte**
Kurzemes dzejnieku lasījumi

**DZEJAS
LASĪJUMI**

**DZEJAS
SLAMS** **16.00** – Domes lielajā zālē

**NOSLĒGUMA
KONCERTS****
18.00
Tukuma Sporta halles ātrijā
Artis Robežnieks | Juris Vaivods
KONCERTPORTRETS AR FRICI BĀRDU

**TUMES
CENTRĀ**

**DZEJAS
VIZUALIZĀCIJAS
UZ EKRĀNA**

"Tā nav ilustrācija, tā ir jauna mākslas valoda, kur dzeja, mūzika un vizuālā māksla saplūst vienotā veselumā."
/māksliniece Ingemāra Treija/
11.00 – "Ūdens pulkstenis" – Gvido Drages haikas lasa Aija Dzērve
15.00 – "Epifānijas" – Imants Ziedonis, Raimonda Tigula mūzika
20.00 – "Preti" – Kurzemnieku dzejas stāsts Aijas Dzērves un Arta Robežnieka balsi

* Lietus gadījumā vietu izziņosim.
** Visi pasākumi brīvi pieejami, izņemot noslēguma koncertu. Biļetes "Biļešu paradīzes" kasēs.

**Taisītu. Bet pasaki – no kā?
– Esi dzejnieks – taisi no nekā.**
(Ojārs Vācietis)

VISI PASĀKUMI ATVĒRTI VISIEM

KULTŪRAS MINISTRA NAURA PUNTUĻA APSVEIKUMS

Kurzemes Dzejas dienu atslēga šogad atrodas Tukumā – ziedu un dārzu, bet visnotaļ arī dzejas un mākslas pilsētas – rokās. Ziedi un dzeja te iet roku rokā no gada uz gadu. Kad Mālkalnā Imanta Ziedoņa ķiršu dārzā noziedējuši ķirši un pilsētas puķu dobēs, visu vasaru krāšņi ziedējis, rudenim tuvojoties, plānāks kļuvis rožu klājiens, pienāk septembra Dzejas dienas – īstenais dzejas ziedēšanas laiks.

Ja pandēmija liedza šogad Tukumā nosvinēt ierastos Rožu svētkus un nopīt tradicionālo milzu rožu vainagu, lai tad Kur-

zemes dzejniekiem izdodas Tukumā savīt lielo šogada Kurzemes dzejas vainagu! Lai tas izdodas tikpat krāšņs un krāsains kā no ziediem darinātais un lai tajā līdzās labi zināmu dzejnieku vārdiem uzmirdz arī jauni, vēl neapazīti dzejdari un viņu radītās rindas! Lai dzeja savā daudzveidībā atrod dzirdīgas ausis un atsaucīgas sirdis! Lai Tukuma veidotais Kurzemes dzejas vainags iepriecina gan tukumniekus, gan kurzemniekus, gan dzejas mīļus visā Latvijā!

Nauris Puntulis, kultūras ministrs

ES UN KURZEMES DZEJAS DIENAS

Atziņas no ekstra vērtu kurzemnieku aptaujas

Ko Tev nozīmē Kurzemes Dzejas dienas?

Tradiciju kā "garaini, kas veicina vārīšanos". (Imants Ziedonis)

Sastapšanos. Sabīdīšanos. Enerģiju apmaiņu. Plūsmu. Tādu kā izkustēšanos. Ieklausīšanos. Ieraudzīšanos. Sadzirdēšanu. Vērtīgā saskatīšanu un atsijāšanu. Jušanu. Atkal iekustināšanu. Svētkus Dzejas zīmē.

Baudu prātam, atpūtu dvēselei un vel dzējumam.

Lieliska iespēja reizi gadā aplūkot kādu no Kurzemes pilsētām dzejdarā acīm. Satikt draugus, iemīļotus māksliniekus un iepazīt jaunus domubiedrus, klausīties viņu dzeju, interesanti pavadīt laiku, piedalīties meistardarbnīcās.

Kurzemes Dzejas dienas man nozīmē svētkus – pieredzi bagātinošu kopabūšanu ar līdzīgi domājošajiem un jūtošajiem, kā arī iespēja parādīt sevi un redzēt un dzirdēt citus.

Tā man ir ne vien tikšanās ar dzeju rakstošajiem, dzejas klausīšanās un baudīšana, bet arī "spēriens" pašas izaugsmei, jo tik daudz kvalitatīvas un arī mazāk labas dzejas vienkopus nevar dzirdēt citur. Dzirdu gan to, kā vajadzētu rakstīt, gan to, kā – nekad.

Iespēja būt kopā ar pozitīvi dulliem cilvēkiem – dvēseļu radniekiem, lai justos labi, laimīgi un mazliet traki.

Kurzemes Dzejas dienu nozīmē ir mūsu saliedētība. Tikpat svarīgi dzejniekiem ir savstarpēji tikties, kad varam sanākt kopā un uz brīdi būt redzami, apzināties, cik mūsu tomēr ir daudz, cik mēs dažādi un neatkārtājami, bet tomēr vienoti.

Satikšanos. Vērojums. Iespaudu uzkrāšanu. Bet arī šo to ar mīnusa zīmi: domas par to, cik daudz rīnēmu, klaju, negarīgu tekstu. Salikt vārdus vertikālē nekādā ziņā vēl nenozīmē to nosaukt par dzeju. Jā, arī šo rūgto sajūtu dāvā Kurzemes Dzejas diena.

Labu ideju, kura joprojām, joprojām meklē savu izpausmi šo trīs vārdu salikumā: Kurzeme. Dzeja. Diena.

Spilgtākie mirkli no piedzīvotajām Kurzemes Dzejas dienām?

Pirmās Kurzemes Dzejas dienas Ventspilī.

Patika tas, kā Saldū dzeja draudzējās ar mākslu, Talsos kulminācija ar visiem zināma autora dziesmu, Tukumā video stāsts: dzeja + māksla + grafika, Liepājā tautastērpu parāde un Valentīna pasākums, Ventspils novada skaistās muižas un viktorīna par dziesmu autoriem, Kuldīgā Baltā dāma, kas lasīja mūsu dzeju.

Ekskursija pa Talsiem ar autobusu. Gleznu apdzejošana Tukumā.

Jebkura saskarsme ar Aiju Bumbieri.

Filma "Preti" Tukumā. Rīta brokastis Kuldīgā 2018. gadā. Svētku koncerti.

Mans pirmais lasījums svešai publikai. Foto&dzeja ar manu dzejoli.

Svētku atklāšana ar jauno dzejdaru dzejas rindām, malkojot atdzēsētu šampanieti Ventas krastā. Vērienīga ekskursija pa pilsētu visas dienas garumā ar vairākiem tūristu autobusiem un kuģīti pa Ventspils ostas kanālu. Guntara Rača meistarklase Saldū. Un arī kāds neaizmirstams noslēguma koncerts pie galdiņiem, sveču gaismā ar viņa glāzi. Atmosfēra bija neaizmirstama – kā VIP ložā.

Ļoti patika "Dzejas kuģītis", kur, šūpojoties ūdens plašumos, lasījām savu dzeju.

2017. gada Ventspilī, kad mans dzejolis pārtapa dziesmā, sajūtas bija īpašas. Vēl kāds spilgts mirklis Saldū 2015. gadā, kad manu dzejoli gleznā attēloja Romualds Laurinovičs. Un trešais mirklis no 2014. gada Tukuma Dzejas dienām – lasīt dzejoli pie Imanta Ziedoņa sienas man likās tik īpaši, ka atceros to vēl šodien.

Tās reizes, kad satiekas mākslas – dzeja un glezniecība, dzeja, glezniecība un kino, dzeja un mūzika. Un vēl tie, kad dzeja tiek radīta klātienē – meistarklasēs.

Notikumi ārpus plānotā, kas tieši savā negaidītībā ir tik spilgti. Piemēram, Talsos pīppauze uz Baznīckalna soliņa izvērsās par Andra Akmentiņa un viņa gītaras solo koncertu.

Palikuši atmiņā spilgti koncertuzdevumi un tie dzejnieki – spilgtie tēli, kuru vairs nav starp mums. Viņu uzstāšanās paliek atmiņā.

Talsi – lija lietus, muzejā ēdām pelēkos zirņus ar brīnišķīgi gardu dzeltenu mērci, bet mums visiem bija jauks garastāvoklis. Paliek prātā smieklis, sarunas, garšīgs vīns, gardas maltītes un daudz bohēmas.

Tikšanās meistardarbnīcās ar spilgtām personībām. Danči Talsos vakarā.

Gundegas Blumbergas saruna ar Janīnu Kursīti. Tas kaut kā... īpaši. Taču tādu mirkļu daudz, daudz, daudz... Apmaldīšanās, smieklis, negaidīta satikšanās, prieks par jaunajiem autoriem, prieks par vecajiem autoriem, kuri ir devēji, dziļi garīgi darītāji, nevis "māja / kāja", "ziepes / piepes", "meita / kleita" un tamlīdzīgu tekstu radītāji.

Kopīgie braucieni uz kārtējām Dzejas dienām. Pilsētas Dzejas dienās pārvēršas un dzejnieku acīm ir sevišķi skaistas, apveltītas ar mums redzamo auru, kuru jūtam jau pa gabalu.

Kuldīgā noslēguma koncertā dzirdētā Gunas Pūcītes mūzika un dzejolis, kurā bija rindas: "Kad dzejolis nāk, ir jāklūst svinīgam, jo tie ir svētki papīram."

Kurzemes Dzejas dienu tradīcijas ir jāsauglabā nākamajām paaudzēm. Tās nav mazsvarīgākas par dziesmu un deju svētkiem.

Ko vēl vajadzētu ieviest?

Derētu kāds konkursiņš ar veicināšanas balvām jaunajiem dzejdarim. Ar domu atrast un motivēt jaunus talantus. Lai iesācēji nenobīstas un vērtējums būtu objektīvs, vismaz 50 % balsstiesību nodot publikai.

Kaut ko tādu, kas aizrautu jauniešus, piemēram, repa pieturu.

Sadarbības iespējas ar komponistiem. Varbūt dzīvu saspēli – dzejnieks pret dzejnieku, dzejnieks pret mūziķi.

Varbūt dzejas teātri, kurā būtu kāda noteikta tēma? Autori varētu jau ļoti laikus sūtīt dzejoļus, režisors saliktu visu kopā.

Kopīgas aktivitātes dažādām dzejas biedrībām – sadraudzēšanās.

Atrast balansu starp "Notikums Sev (rakstošajiem)" un "Notikums No malas nākošajam".

Dziļumus vajadzētu. Vairāk tikšanās ar bagātām, radošām personībām.

Kritērijus. (Necilvēcīgus, mežonīgus un striktus!)

Dzejas grāmatu apmaiņas punktu un loteriju, kurā klausītāji tiktu pie dzejas grāmatām.

Varbūt var ierīkot skaļruni pie kādas no ēkām, lai dzejas lasījumi izskan ārpus telpas, pāri pilsētai. Dzejas projekcijas uz sienām, dzejoļu dāvināšanu iedzīvotājiem ielās.

Ko vajadzētu atņemt?

Dzejas lasījumus bez klausītājiem, kad pārāk daudz jāklūst apkārt pa ielām lasīt dzeju, bet klausītāju nav.

Mājas darbus.

Nedalīt pilsētu/novadu atsevišķu uzstāšanos.

Atņemt vajadzētu meistarklases, jo stundas laikā neko nopietnu iemācīties nevar.

Neiet pie sirds garīgās dzejas atsevišķa nodalīšana. Visa dzeja ir garīga (ja tā tiešām ir dzeja). Tad kāpēc vajag rīmes par To Kungu un grēku piedošanu, ja tas vienmēr ir tik prastā limeni? Jo tikai tāpēc, ka (slikti veidotā, par dzeju nosauktā tekstā) vertikālē ir salikti lūgumi un bijāšanas, veltītas Tam Kungam, – šie teksti tāpēc nūdien nekļūst par garīgo dzeju!

Atsevišķu novadu vai grupu prom došanās no vakara noslēdzošā pasākuma pirms laika (sak, ātrāk mājās, ātrāk gultā), pirms tas beidzies/iesācies. Nē, nav īsti smuki!

Savstarpējo kautrīgumu un distancēšanos.

Ja godīgi – tad kolektīvos lasījumus. Atņemt Kurzemes Dzejas dienas iespēju vājiem autoriem paštiksmīnāties par savu personu un piesārņot sevi un citus ar vāju un nabadzīgu tekstu un valodu.

Jāatmet "apvienību vizītkartes", jo pa gadiem jau esam ielāgojuši, kas ir kas.

Cik svarīgas Tev ir meistardarbnīcas?

Pat ļoti svarīgas! Bieži tieši tur ieraugu sevi no citas puses, strādāju ar pašvērtējumu, rodu iespēju ieraudzīt un labot kļūdas.

Ļoti svarīgas, jo uzzinām jaunas idejas, atsvaidzinām piemirsto.

Patīk, ja ir izvēles iespējas. Man patīktu sacerēšanas darbnīca!

Meistardarbnīcās vajag saglabāt – tās papildina domu fondu.

Dažāda pieredze. Ir bijis arī tā, ka prātā tikai viena doma – kaut tas viss ātrāk beigtos!

Bieži vien tāda parunāšanās vien bijusi. Vajag, bet nopietnāk sagatavotu.

Galvenais šādās tikšanās reizēs tomēr ir saskarsme ar personību.

It nemaz nav vajadzīgas, jo vienas dienas seminārs tāpat neaizstās Literāro Akadēmiju.

Baudu katreiz to, kas ir. Galvenais, lai meistars tiešām dalītos ar sevi, ne tikai ar savām zināšanām. Zināšanu apgūšana šajos laikos nav problēma.

Meistardarbnīcās un galvenā viesā saruna ir tieši tās garšvielas, kas dienu dara ieguvumiem bagātu.

Svarīgi, lai meistarklase neaizrit tikai kā "meistara" personiskās dzejas lasījumi.

Meistardarbnīcās ir ļoti laba lieta. Žēl tikai, ka ne visi ir "meistari", kuri darbnīcās rosās, un ne visi ir "zeļļi", kuri tās apmeklē. Šo stundu derētu sadalīt. Piemēram, divas meistarklases notiek vienlaikus. Man patīk apvienot patīkamo ar lietderīgo, tāpēc es esmu pateicīgs tiem lektoriem, kuri ar atbildības sajūtu gatavojas šai stundai.

Vidzeme

AGNESE RUTKĒVIČA

raksta dzeju, prozu un lugas. Strādā teātrī. Lasa grāmatas, audzē augus un labprāt gatavo ēdienus bez receptēm. 2012. gadā iznāca viņas pirmā dzejas grāmata "Jaunā Vāgnera klusēšana". Šajās Dzejas dienās tiek izdo-

ta otrā – "Vietām cilvēki". 2012. gadā ar stāstu "Melnais uzvalks" bija Prozas lasījumu laureāte. Stāstus raksta regulāri, tie publicēti dažādos kultūras izdevumos. Pirmais stāsts "Sleza" publicēts 2008. gadā mēnešrakstā "Karogs". Tā redaktors bija Guntis Berelīšs. Kopš 2011. gada darbojas profesionālajā teātrī – Agneses lugas piedzīvojušas iestudējumus vairākos Latvijas un ārzemju teātros. Lugu "Dukši" joprojām spēlē Jaunajā Rīgas teātrī. Šo pašu lugu iestudējis R. Atkočūns Viļņā. Jaunākais iestudējums A. Hermaņa režijā "Atnāc mani vēl satikt" skatāms Jaunajā Rīgas teātrī. Visas lugas bijušas nominētas Spēlmaņu nakts balvai. Piedalījies arī ārvalstu teātra festivālos Vācijā un vienā no tiem – Visbādenē, festivālā "Jaunās lugas no Eiropas" – ieguva galveno balvu par dramaturģiju. Kopš 2015. gada raksta slejas laikrakstam "Kultūras Diena" un žurnālam "Annas Psiholoģija". Tulko lugas, kā arī savā nodabā nodarbojas ar atdzejojumiem no poļu, angļu un krievu valodām.

MEISTARDARBNĪCAS TĒMA: Nobildēt klusumu.

Vadot dzejas meistarklases, man ir svarīgs tieši iekšējais cilvēka domu process, kontakts pašam ar sevi, ar savu klusumu. Dzejoļi jau arī rodas nevis būvlaukumā, bet kādā dziļā, klusā vietā. Nav svarīgi, vai cilvēks prot pareizi ielikt komatus; ja viņš spēj sevi ieklausīties, tā jau ir puse no dzejoļa.

KO PAR MANI NEKAD NEUZZINĀS RAINIS?

To.
Ka es esmu.
Esmu es. Ka.
To.

Dzejolis par sališanu

Svarīgākās lietas ir jāizdara pirms lietus, sacīja vecmamma mūsu bērnībā.
Vai pirms sala, atgādina prāts.
Viņa iebrien pļavā un mēģina orientēties pēc smaržas. Asinszāli nedrīkst dzert pirms miega, viņa teica, tāpat kā nedrīkst visu laiku skumt.

Viņa mēģina atcerēties karti, kuru reiz iemācījās no galvas, tomēr atmiņu no tagadnes šķir nenosakāms attālums, līdzīgi kā pļavu no pašas pļavas sāk šķirt jauns mežs. Kas mūs iemāca aizmirst, viņa domā, noplūcot vīgriezi, rūgtuma ziedu ar saldu smaržu.

Kas mums liek atcerēties? Vai lietus?
Svarīgākās lietas ir jāizdara pirms lietus.
Sāk lit. Viņa nesteidzas. Joprojām list.

Viņa arvien biežāk jūt nogurumu, gaidot rindā pie kases, lai nopirktu tikai ūdeni, steidzīgu, pulsējošu ķermeņu vidū. Pēc darba dienas viņi grib tikai tumsu un vienaldzību televizoros vai tukšumu telefonos, kurus ražo ātrāk nekā baltu maizi.

Viņa arvien biežāk izlaiž sirdspukstus, gaidot rindā pie sevis, lai nejustu skumjas pulsējošas vientulības vidū. Pēc darba dienas viņi grib tikai nepaskatīties viens uz otru, neatvērt durvis, apjukt lielvelikalū virpuļdurvis, kuras notur ilgāk par nejaušu skatienu.

Viņa arvien biežāk ievēro kartēs vietas, kur neieradīsies, tukšuma un atmiņu pašā vidū. Pēc mīlestības viņi grib tikai Dievu un aizmirst par laiku, kurš gaida viņus ikreiz, kad viņi paliek vieni, kā Billijas Holidejas dziesma lietū:
Welcome light.

Zemgale

DACE MICĀNE-ZĀLĪTE

dzejniece, režisore, dramaturģe un folkloriste ir latviete, kas pabijusi "abās Daugav's malās". Mājās atgriezusies pirms četriem gadiem, tomēr tieši viņa – repatriante – ir pagājušajā vasarā Likteņdārzā izrādītā

lieluzveduma "Saule. Pērkons. Daugava" režisore. Viņa ir arī Gaismas pili šovasar notikušās multimedialās izstādes "Tautasdziesmas teicējas. 1991." kuratore. Daces Micānes-Zālītes pirmā dzejas grāmata "Vāveru gane" izdota 2011. gadā ASV. Otrās krājums – "Zalktenes divas saules" – iznāks šoruden, varbūt pat Dzejas dienu laikā. Viņas radošā biogrāfija ir tik piesātināta, ka aizņemtu visu avīzi, tomēr par saviem nozīmīgākajiem darbiem Dace nosauc dzejā sarakstītu izrādi "Mistērija par Rīgu" (2001. gads) un libretu operai "Jūras sāga Vidzemes Kolumbs", kas vēl tikai gaida inscenējumu. Ikdienas darbs aizrit dzejnieces garam visnotaļ atbilstošā vidē – Ojāra Vācieša muzejā Rīgā.

MEISTARDARBNĪCAS TĒMA: "Dzeja un muzikāla darba librets, lomas".

KO PAR MANI NEKAD NEUZZINĀS RAINIS?

Ja pieņemam domu, ka arī ārpus laika rāmjiem ir iespējamas tikšanās, tad pavisam droši viņš neuzzinās, ka kopš skolas gadiem un joprojām viņa dzeju lasu un minu dziļo domu kāpienus, kas var mūs vest gan pazemē, līdzīgi kā Totu, gan paša Raiņa neierobežotas domu un gara acīm tverto kosmosa un citu sauļu, Visuma atvērtajā telpā, viņa dzejas pasaulē.

Mēs esam katrs savā laikā un savā gaitā ejam pa Jelgavas ielām. Viņš – jauns advokāts Jānis Pliekšāns 19. gadsimta 90. gados Jelgavā nezināja par Daci, kas reiz tāpat kā viņš no tāluma būs atgriezusies dzimtajā Jelgavā, un atgriešanās dzimtenē no svešuma ir viena kopīga atslēga, ar ko slēdzam Latvijas durvis.

Rainis zināja – kur gals un kur sākums, jo
Saule latvi sēdināja
Tur, kur gali satiekas,
Balta jūra, zaļa zeme
Latvei vārtu atslēdzina.

Daudz laimes dzimšanas dienā, RAINI!

Viena uzvilktā skanoša stīga pasaules orķestri
Kas vibrē pie vārda – Rīga

Viena sudraba stabule Dieva ērgelēs
Dūc Doma ailēs un uzlido debesīs

Viena balss tūkstošbalsu korī
Elpo kopā ar villaiņu saktām
Kur krūtīs ar mātes pienu baltu
Latviju raksta dvēseles pasē

Klaviatūra un jūra

Zidastaini zirgi ganās klavierēs –
Kāpās ar melnbaltu fonu
Sarkani saulrieti dzied blūzu,
Pianistam ar vienu roku gļaudot
Vējā izspūrušu jūru.

Zelta apvāršņi, zviedz zirgi,
Bez pavadas skrien, saule jūrā brien,
Klaviatūra un jūra –
Neuzvarama un tuva.

Neviens nezina, kur palika pēdas
No dziesmas uz melnbaltās taustiņu grēdas.
Klaviatūra un jūra –
Bezgalība, ko Dievs pār mums tura.

Latgale

RAIBIS

raksta dzimtajā valodā. Un dara to tik pārliecinoši, ka šķiet – latviski TĀ pateikt nemaz nebūtu iespējams! Tāpēc pašsaprotami, ka viņš ir Latgaliešu dzejas popularizēšanas akcijas "Dūmoj ar komatim" idejas autors. Izdoti stāstu krājumi "Pirma sylti" (2011) un "Zalta tesmini" (2015). Bet dzejoļu krājums "Pistacejis" (2017) bija nominēts Latvijas Literatūras gada balvas kategorijā "Labākā dzeja" un ieguva Latgaliešu kultūras gada balvu "Boņuks 2017". Raibis raksta arī lugas, ir Jaunās dramaturģijas lasījumu "10 minūtes slavas Latvijā" uzvarētājs (2014). Viņš ir arī Latgales vēstniecības "GORS" atklāšanas pasākuma uzveduma "Kēniņmeita. Latgales pasaka." dziesmu spēles tekstu autors un piedalījies daudzos citos nozīmīgos kultūras projektos.

MEISTARDARBNĪCAS TĒMA: Averss / Reverss

Vārdu spēles un negaidīti sižeta pāvērsieni. Aha, arī dzejā.

KO PAR MANI NEKAD NEUZZINĀS RAINIS?

Rainim, tāpat kā citiem ievērojamiem latgaliešiem – Robertam Mūkam, Francim Trasunam vai Jānim Skutelim u.c. –, piemīt mazliet noslēpumainības plīvura valdzinājuma. Mēs par viņiem zinām tik, cik mūsdienās atļauts izlasīt sociālajos tīklos vai vēstures grāmatās. Un arī tad mēs nevaram pateikt, kur ir istā patiesība, jo tas būs vien konkrētā pierakstītāja skatījums uz lietām.

Es Rainim daudz ko varētu pastāstīt, viņš man. Bet ko Rainis par mani nekad neuzzinās... Es domāju to, ka esmu dzīvs. Salīdzinot ar viņu.

Turis, bruoi!

Reitišķuos nu reita
tai ap pušdīnom,
varēs proskaitēt nūstabilizējušuos haikys.
Juos īstierķelātys iz pologa
juos paliks tī ilgi.
Navarēs izmozguot ni muote
ni saimisteibys zīpis.
Cikom as gatavejūs šudiņ nūkūdēt
seiki puiseiši
uorā dzonoj suni.
Voi ari suņs jūs.
Tys suņs tym sātā nav eipaši gudrys
nasadraudzej ni ar vīnu kur nu veļ ar sovu pruotu.
Gudrys navar tikt
viejs uorā 30 metri sekundē
izpyuš nu mīsys, nu golvys
sastuoviejušuos, napīpīldeituos dūmys
bazdalus, kūdis.
Oh! Tuos jau izguojušys nu dihlafosa mūdis.
Īsliegšu youtubi i lobuok vieršūs Amerikys Got Talent
Golden buzzer vidzikus vysu dīnu.
Rauduošu onlain vīntuleibā prīcys i bādu osorys, kai
paguojušu god kūpā ar žydim pi Raudu sīnys.
Ak, cik smuki puiseiši!
Ak, cik smukys buobeņis!
Varātu pīit kluot
kai taidai, jaunai mūzai pascēt
*Es esmu patiess jūsu talanta pielūdzējs!
Bet iz ilys nav jau atpakaļ paguojušu godusymta treidesmytī godi.
I tu otkon vari palikt puorprosts kai nūvuorāts tesmyņs gavienī.
Pīzvonu dorba kolēģei lai jei prīkšniceibai pasoka, ka šudiņ īišu sevi.
I reit maņ veļ ir breivdine, ja kas!
Paļdis par jiusu pabolstim, par stipendejom, jo par olgu tū navarātu saukt, paļdis!
Maņ nav ļauts glaunuos štātēs prīceņā tierptīs deļ
duorgim psihoterapeitim voi garšeigim pretdepresejis
...kai jūs sauce, ā – leidzekļim.
As jau naasmu lūps –
as izdzeršu spani i papraseišu veļ.
Kod kaunu dalē as beju trešajā klaseitē.

ENGURE

INTA ZAĻUMA

Caur ziedošu pļavu
Es vasarā ienācu,
Saņēmu tauriņus košus.
Sēju smaidu pa ziedošo pļavu,
Atvērties savai sirdij ļāvu.
Tā savāca krāšņākos ziedus,
Plaukstā zilo zvaniņu ņēma,
Debesīs zilajās cēla,
Ietina mani magoņu svārkos,
Galvā pieneņu vainagu lika
Kā saulainais debesu jums.
Nu iemirdzas Dievišķā gaisma,
Atklājas pasaules noslēpums.

AIGARS ZIRNĪTIS

Debesis pārviļkās
ar mūsu drūmajām sejām
sašķēlās
negaisa trakajās dejās
Debesis nerāsim
ļausim dancināt mūsu bēdas
Līdz lietus pasaulē tās
kaisīs kā smaidu sēklas.

ILZE MUCENIECE

Rudeni

Mākoņu vistas – baltas un pelēkas
Visas kā viena – uz dzelteno saules graudu.
– Tiš, tiš! – es viņas gaiņāju
Ar savu krāsaino lietussargu.

INESE JANOVSKA

Burtiņi

“B” dzīvo “bietē”
Un “burkānā” arī,
Šūpojas jautri uz “burkas” malas.
“A” ielec “akā” un izlec ārā,
Paspēj trīsreiz “pasakā”,
Bet divreiz “salā”.
Burtiņi mazi,
Bet pietiek tiem spēka
Izlodāt visu grāmatas ēku.

TALSI

INTA POUŽIUNAS

veļu laiks
Latvija
Daugava miglā

dvēseles pulcējas
aizlūgt par mums
piepulcē mani pie laika
pie krasta
pie rudens
piesauc pie likteņa
valodas
zemes
iesakņo mani kā koku
debesīs ieliec kā putnu
iezīmē mani kā ceļu
pa kuru
man pašai
ir
jāpārnāk mājās

JĒKABS LUDVIGS KALMANIS

tik ļoti sāpīgi milēt visu
tik ļoti sāpīgi just katru enerģijas pieskārienu

kāpēc sapņi mēdz būt tik indīgi?

pirms mēneša nometu saules puķi uz galda
tik ļoti sāpīgi redzēt ka tā nevīst

piepiedod

INA LAVRINOVIČA

Epilogs

Mani tauriņi vēderā kļauj spārnus ciet.
Baltā pīpene sapņu pļavā nobirusi,
Tik pogaļa vien.
Pelēkā miglā satuntulējies,
Neizteiksmīgs rīts.
Tu prasi,
Kas mainījies?
Vējš dzenā vien aukstus pelnus.
Klusums klusē.
Es ļauju tev iet...

ANNA AKERMANE

Varbūt esmu nezāle vien,
bet augu es sev par prieku,
pati galā tieku,
un man pat nevajag lietu.

Jā, neesmu košām ziedlapām klāta,
toties man nevajag balstu,
nav ērkšķu uz mana kāta,
un tik viegli es nenokalstu.

Mani nesatrauc, kas mani gaida.
Es skatos, kā mākoņi skrien.
Man saule pretī smaida,
kaut esmu es nezāle vien.

SABĪNE ALIKA

Es vienmēr mācos.

Mācos milēt kā saule
un ticēt kā tauriņi.

Mācos tiekties pēc mērķa,
kā zieds pēc gaismas.

Ķeru raibās kļavu lapas
un mācos priecāties kā bērns.

Iekāpju peļķē un mācos smieties –
tā patiesi un no sirds.

Es vēl mācos dzīvot.

KRIŠJĀNIS SUNTAŽS

Pieskaroties vēlos iepazīt
bet katrs mans pieskāriens
patiesībā pieskaras man pašam.

It kā es būtu ezers kupla meža vidū
uz tā virsmas redzami vizuāloji stari
dzidri zilās debesīs un apkārtējo koku zari
bet ne es pats.

Tikai maigs pieskāriens spēj tā virsmu
sakustināt
tad patiesi kļūstu redzams.

Tik dziļš.
varētu šķist ka bez gala.

Ienirstot tajā
iznirt vairs nespēsi.

NIKOLA MŪRNIECE

Neglīti ir zīmēt ķeburiņus
lapaspušu malās
un rast prieku no katra vārda,
kas rodas galvā.
Zinu, ka ķeburiņi ir smieklīgi
un nedaudz bērnišķīgi...
Bet man nevienam tie nav jārāda –
ši ir tikai mana brīvdiena
un mani vārdi!

Un vismaz šodien es ne ar vienu
negribu dalīties!

LIEPĀJA

AIJA PUZARELE

No rīta mani modina piedzēries papagailis
stāstot par pirātu kuģi uz kura
reiz ar kapteini pusdienoja
stāstot par džungļiem kur čūskas
no liānām neatšķirt
kur dzīve citādi rit kur citi papagaiļi
vienojas kaislīgās dejās
Muļķa putns
tu uzaugi Rīgas Zoo

ĀDOLFS GAUJIETIS

Redzi

Vai tu redzi, kā tā Abava viļņo,
Un tu dzirdi, kā tā rudenis nes?
Un kā priede, kā ozols, kā kārklis
Upes krastā stāvu vien es.

Viļņu mirgā noreibst man acis,
Atvaru ūdeņos noreibis prāts,
Tomēr neēju viļņiem līdzī,
Jūtos Abavas dzelmes rāts.

Ai, Abava, upe man mīlā,
Kā tik tavos krastos klist!
Un nespēju saprast nevienu,
Kas krāču dēļ tevi nīst.

Ja spētu, kā vālodze sauktu
Tev dziesmu, ko straumes čalo.
Es glaudu ik kalnu koku,
Kas stalts tavos krastos balo.

GUNITA LAGZDIŅA

Pilij vīles atirušas

Manai pilij vīles atirušas vaļā,
Un caur pirkstiem sapņi tā kā smiltis tek –
Trauslus ziedus grūti nosargāt ir salā.
Salnas kož visstiprāk tad, kad saule lec.

Sapņim mūri neapcelsi apkārt,
Un vēl grūtāk būri ieslēgt to.
Tad, kad mīli, gribas katram pateikt
Un no laimes apskaut nolemto.

Tad, kad mīli, pasaule ir vaļā,
Nekas neiespējams taviem spēkiem šķiet.
Liekas, mainīt Visumu ir vara –
Krāsas košākās tad varavīksnē šķied.

Diemžēl mīlai mēdz būt arī maldu daba –
Tukšiem solījumiem apvārdot tā prot.
Un, kad saproti, ka izsapņotais galā,
Pašam lētticībai jāpiedod.

GUNITA BOKA

Manas vecāsmātes ticība
Bija tik liela
Kā rublis,
Kas atstāts uz mana rakstāmgalda.
Kā divdesmit kapeikas
Dienās pirms pensijas.
Manas vecāsmātes gaisma
Tik liela
No Dieva.

VALENTĪNS

Baznīclukturiem pilns parks –
Sītis šodien glabās rīt?

Izgriez no padusēm kreklu mākonis skaļš –
Ādu uz otru pusi?

Šodien nelis šodien noteikti nē –
Dieva uzpirkstenis vai aizmirsts skārds?

Ja laiva es būtu septiņos vakarā vēlu –
Iemācīt peldēt tevi bez zviņām prastu?

DZINTRA ZORGEVICA

Kad...

dzejniekam Alfrēdam Krūklim

Kad dzejnieks kāds mājās pārnāk
Caur dienām tālu aiz gadiem,
Smej laiks kā upe, kas palo,
Un mežabele māj pustukšiem zariem.

Kad dzejnieks kāds nosirmojis,
Kā ievājs upmalā sapņo,
Birst ievu ziedi kā gadi,
Un caur pirkstiem tie lāso.

Kad dzejnieks kāds burtu zirgus
Pa lapām kā saulstarus dancina,
Akmens galds un soliņš kā senāk,
Un pavasaris to sveicina.

Kad dzejnieks kāds mežābeli
Cieši piespiedis vaigam,
Visapkārt zied mīlestība
Un ievas smej līdzī laikam.

Kad dzejnieks kāds mājās pārnāk,
Birst ābelei ziedi kā asaras,
Maijs gājēju tālo grib paturēt
Un jaunības rūgtenās vasaras.

ANTRA SILIŅA

Brīvs kā Liepājas vējš

Zini, ka nekļūsi brīvs,
Ja vējš tev nav rada.
Nekļūsi brīvs,
Ja tevi nebrīvas domas vada...

Mācies būt brīvs
No Liepājas brīvā vēja,
Tāds vējš kā nāca,
Tā skrēja.

KANDAVA

DAGNIJA GUDRIĶE

Draisks vējš manos matos,
Vējš manos matos
Samiegtiem plakstiem,
Ar samiegtiem plakstiem,
Kad saulītē skatos...
Tevī kad skatos,
Kad tevī es skatos,
Viss tik paties,
Viss ir tik paties.

Viss ir paties,
Kad mīlestība plakstos...

KRIŠS TREIKALS

Ilūzijas

Pakārties ilūzijās,
Padzīvot fantāzijās,
Piepildīt sapņus,
Atgriezties realitātē.

Tas ir smagākais no visa,
Tik daudz ceļu, kur iet,
Bet visi ved uz vienu
Kopīgu dienu, pilnu ar atmiņām,
Dažreiz ar gavilēm,
Citreiz ar bailēm.

Ilūzijas, fantāzijas, sapņi –
Tik dažādi, bet tomēr tik līdzīgi.
Sapņi reiz piepildās,
Fantāzijas rāda nerealitāti.
Un ilūzijas –
Ko dara tās?
Tajās tu vienkārši pakaries...

JAUNPILS

ALEKSANDRS KAIJA

Klusums

Vārdu bruģis
Teikumu ielās,
Mēms.
Zuduši komati
Pieturzīmju krustojumos,
Ālējas pirms punktiem.
Iedegas domas,
Zaļā – cerību ideja,
Klusā dzeltenā pauzē,
Sarkans.
Kāds klusē.
Ideju štrāses,
Pa tām lēni peld
Vajadzību laivas.
Spied gāzē,
Pirms aizkrīt
Pusnakts tilts.

AIJA ZĀGMANE

Farizejam

Redzējis kāds to gan – cik ērkšķainās
usnēs daudz iesēts?
Sauciet, vai tiešām – šurp vārnas lai
atlido – krā – un sāk ēst?
Kvieši? Gan uzdīgs! Starp dzeloņiem
asiem tie sazels –
Nesēj un neravē vārnas, tām cīņa ir
augšā – tur vējš!

INGA ĀBULA

Varbūt rīt,
kad skaistums beidzot atradīs Tevi,
nevis Tu – skaistumu, Spogulīt.
Varbūt rīt,
kad Spogulis beidzot atradīs Tevi,
nevis Tu – Spoguli, Sniegbaltīt.
Varbūt jau rīt...
Šorīt pamodos
un pēkšņi – sev noticēju –
lai arī kur es atrodos
– noskaloju ar tēju seju
un tikai nojaušu, kur ir saule,
bet zinu, ka man to vajag,
un tāpēc tai pakaļ eju.

JURĢIS KUKŠA

Bra

turpini skriet, bra
turpini lasīt tekstus, bra
turpini shēmot ģēlas, bra
turpini iztikt bez purpini, bra
turpini kāpt pāri robežām, bra
turpini turpmāk totāli tiekties tālāk
TTTTTTTT tur tur tur tur, bra bra bra

SALDUS

SILVA RĒFELDE

Laukakmens

Tāds pelēks, silts un kluss
kā vecāsmātes runcis
Uz lauka akmens gulēja un sildīja sev punci.
Tur sētas minka sasildīja ķepas,
Kas rīta rasā nosalušas,
apstaigājot peļu takas.
Tam lauku irbe uzticēja bēdu klusi,
Ka nezinot, kur bērni aizkliduši.
Tur apsēdos ar es, kad piekusušas kājas,
Tad domāju par to, kam no mums
labāk klājas.
Te kādu dienu sveši ļaudis nāca,
Tie laukakmeni cēla, lauka malā vēla,
Un tā tas mētājās, no vietas rauts,
Un nezināja to, cik ilgi šeit tam gulēt ļauts.
Nu šodien redzu, mašīnā to ceļ,
Un kas to zin, kurp aizvedīs to ceļš...
Nē, negribētos gan būt laukakmeņa kārtā,
Lai katrs svaidītu, kur vien tik ienāk prātā.

INTA TUZA

Tā notiek gan,
bet nesaki nevienam,
tas skan un izklusās
tik neparasti...

Es baidos
aizskriet laikam
tālu priekšā.

Trauks tālāk vilcieni
un lidmašīnas aizjūnos
kā spāres.

Es paklusēšu šorīt vēl.
Lai paliek tava roka
tik tuvu manam plecam
nokaltusi...

ANRIJS KĀRKLIŅŠ

klusi
klusums
klusējot
klusē
nolauzts zars klusē
aizlauzts stubrs klusē
bet gribas kliegt
klusi kliegt
lai dzirdi tu un es
citiem nesaprast

LAIMDOTA VIŠTARTE

Piekvēpušā varbūtībā

Man nevajag ne zemenes ar putukrējumu,
ne oranžas gerberas. Nenes man tās!
Es esmu savā patiltē, aizmūža pasakā,
kur mirkli kā savērti saulesstari
aizsējuši skreju manā nākotnē. Vai vari
atgriezt mani tagadnē? Piekvēpusi upe,
melnbalti mākoņi...
Nederēs! Nekas nederēs!
Es skicēju, dzēšu, dzīvi kopā plēšu,
izārdu patilti druskās,
meklēju sevi, kas dzied,
bet piekvēpušā varbūtībā nav nošu, Laimdota,
nav krāsu, toņu un pustoņu. Nav nekā.
Tāpēc lai manu šodienu nākotne noglabā
patiltes druskās melnās. Pagātnes delnās.

ANDRA GAIGALA

pie jūras bezvējš
liedaga smiltis
kā balti šokolādes gabaliņi
izkaisīti gliemežvāki
horizonta taisne viļņojas un saule
izšķīdusi mākoņu plīvurā
atgādina dzeltenu apelsīna šķēli
iespējams
šoziem tā ir pēdējā iespēja
redzēt jūru bez ledus
gluži kailu un neskartu
kā tikko uzsnidzis sniegs
mana dārza
vienīgajā ābelē

BIRUTA ERMANSONE

Es šonakt sēdēšu uz jumta

Es šonakt sēdēšu uz jumta,
Un kāds man tumsā pretī mās.
Nu cerēsim, ka kores galā
Cits mūsu starpā neienāks.
Šī nakts tik mums ir dota,
Lai pavadītu sarunās
Un izdzertu no piņģerota
Nakts izdegošās krāsmatas.
Šī nakts ir domāta, lai būtu –
Lai būtu – tu un es.
Mēs – divi sēdošie uz jumta –
Mēs, divi vien,
Nakts izdegošās krāsmatās.

ROJA

DZINTRA DZEGUZE

Vējš sapin mani
Savos tīklos
Un eju vēja pūsta.
Jūra iepin
Jūras aļģu tīklos
Es atraisos jo
Esmu kā nāra un peldu ar asti
Lietus nomazgā mani slapju un pliku
Un es raudu
Saule satin prieka tīklos
Jūra izmet vecu kasti
Un neatlaiž un neatlaiž līdz aizpeldu
Dzīvības smieklos.

ZAIGA KILMITE

Brīvības iela
Vienmēr remontā būs.
Vai tas satrauc mūs?
Likās – viss jau galā,
Daudzi sapņi
Nostumti malā.
Atliek saglabāt ticību,
Kamēr remontē
Brīvību.

DINA VEINBERGA

tādas vertikāles
ir tikai priesteru pierēs pirms rieta
kad pasaule baltās drēbēs staigā
ap mūsu nevarību
un mums pašiem
un saule jā arī viņa novērsusies aizgriez vaigu
kad nozāģē mūsu senču priedes ar dorēm
un visām stipruma zīmēm
lūk arī pārējie koki stāv un cilvēki
paceltām rokām
tikai kāds sarkanās krāsas iezīmēts
vientuļi atstāts lokāmiens mīnu laukā
pa visiem vējiem
vertikāles mūsos
kā aizvēsturiski telefonstabi
dziedošām drātīm
un mēs paši kā vertikāles
nu vismaz jaunībā
un pirms mūs jautājuma zīmēs izliec
kas vispār esam?

VENTSPILS

IEVA RUPENHEITE

kur nospiest jūsu ķepiņu kā cigaretes ogli
sirdī protams sirdīgi lūru
kādi vēl jautājumi jums būtu
nadziņš aizķēries aiz jūsu sazinkā
neveikls brīdis neko nevar darīt katram
tas jāpārdzīvo
kas tieši
oglite krūšu rajonā
brendijs vienatnē
sāpes ik ritu cituviet
tas neļaus zaudēt jums modrību
lūk kā tas viss ir domāts

DACE LAKSBERGA

Vēji dejo – uz fokstrotu lūdž –
Vai tad vējiem var ticēt – viņi mani ar
citu sajaukuši būs.
Es taču zeme smaga un grūta –
Mani it bieži citur sūta...
Lai arī cauri laikiem sīvā cīņā es gūta,
Neesmu no vējiem bieži uz deju lūgta.
Izlūgta, izkrāpta, izdiedelēta,
Asinīs mirkusi, dievināta –
Esmu pāri daudzām ģenijiem klāta...
Mazā traucīnā, atstājot dzimteni, līdzī vākta,
Cilvēki mani vagojuši bez sāta...
Tomēr vēji turpina deju un uz fokstrotu lūgt –
Vai tad vējiem var ticēt? –
Viņi mani tikai uz mirkli grib gūt...

AIJA VOLKA

Es dzeju rakstu burtņīcā,
Lai nevar izdzēst ķepas,
Un laboju ar tinti sarkano
Un esmu skolniece un skolotāja,
Lai cauri spīd
Man vārdu plūsmas
Pirmā skice.

DACE FRĪDENBERGA-SAMETE

Mums pateica: ejiet
Un mēs gājām
Cik tālu
Neviens to nezināja
Uz kuru pusi
Uz kurām mājām
Mēs gājām
Lēni gājām
Vējš lietus lāses
Sejās mums meta
Mēs gājām uz priekšu
Kaut vieta sveša
Mēs gājām un kritām
Un klupām pār oļiem
Tu gāji mazākiem soļiem
Mums teica: ejiet
Un mēs gājām
Uz vietu
Par kuru
Nezinājām...

ĒRIKA STROLE

Pastaiga uz jūru

Rīta možumam tauriņa spārni.
Rīta možumam saulītes smaidis.
Ņemies, sirds, drosmi
un sasit plaukstas,
uz mērķi dodies kā tauriņš raibs.

Paskaties cik mana pilsēta skaista.
Prīmulas, narcīses un daudzās citas
pavasaris spējis atraišīt jau.
Dosimies staigāt līdz jūrai bez mitas,
kur samtaini pūpoli grib, lai tos kļauj.
Viss mans mūžs gar šo jūras malu.
Viļņi kājas šeit glauda,
vējš uz deju lūdž.
Šī pilsēta moža un laimīga sala.
Tajā mana dzīve kā upe plūst.

SANDA ĪVNIECE

Rītlūgšana

...un lai rītdiena
nāk tikai rīt
šo dienu dod pavadīt
ikdienas raizēs
ēst šīsdienas maizi
ar prieku piepildīties
ļauj maniem mazajiem sapņiem
piepildīties
visi kari lai rītdienai paliek
dod man šodien mūžīgu mieru
par zīmi starp acīm uz pieres
un kamēr ar rakstu ruļļiem
es pildu iekšas un dalos
uz rītdienu lūdžu atliec pasaules galu...

ILONA KREBSE

rindiņai gājputnu debesis
septembris pamāj ar kritošu lapu
ābols pret jumtu uzliek punktu
zīmītei ar atvadu vārdiem no vasaras
roka notrauc lāses, ne asaras –
stāvēt lietū zem lietussarga
sajust, apjaust – beigas...
jūra vairs nešalks bez steigas
burti samirks reklāmas rakstos
plaukstas stiepsies pretī
kamīna sprakstiem...

nekas jau nebeigsies
viss turpināsies
vien rudens ieber salnu
vasaras mīlotāju vātis

TUKUMS

KLINTA DZELME KOLA

Mierīgas dieniņas. Mūsu jaunība izdeg kā pagales Abavas krastā. "Te ir mana dzimtene, smilšainais krasts...", un te esam mēs paši. Zilgani dūmi aizgaiņā mulsumu starp drūpošām sarunām, un starp darbdienām mēs kurinām ugunis. Sildām debesis, līdz tās nokvēpušas satumst. Spontāni dziedam līdzī kaurīgām notīm. Ēdam vīnogas un barojamies ar klusumu. Zem līganām priedēm, zem putnu trauksmainiem kliegzieniņiem, zem kūpošiem skatieniem paliek mūsu vasaras. Te, kur smieklī ir dzirkstoši un siltas, maigas ir elpas. Te, kur mūsu jaunība – degošas pagales Abavas krastā. Gruzdi un karsti, un sprakšķi, un kvēlo. Ja vien es zinātu, kā tādas dienas var mūžīgi mūsu brīvību segt. Es gribu iedegties par dienām. Es gribu nesadegt.

EVELĪNA STRODE

Taisnība

Tu kliez
Saki, lai eju prom
Sper un spītējies
Spītējies kā mazs bērns

Bet kāda ir patiesība?
Tāda, ka vēlies
Vēlies, lai tevi apskauju
Neaizeju un nesāpinu

Tu dzied man tuvoties,
Bet slauki asaras
Dzen prom,
Lai gan gaidi atgriezties

Vai nav gana?
Vai nepietiek spēļu?
Vienkārši nesaki neko
Atļauj mani tevi atkal apskaut

IMANTS LIEPIŅŠ

"Maz neliekas," tu saki

Nemaz vēl neesam
četrdesmit gadus vazājušies šaisaulē
kaut arī tā bieži vien vērsusi pret mums
tuksneša vaigu

nemaz vēl neesam
līdz Nāves jūrai nonākuši
un esam ne tik vien no mannas pārtikuši

nemaz vēl neesam
savus gadiņus atlauzuši
bet skaidri redzam – tiem kas toreiz
devās ceļā

vārdi tie paši bet sejas citas lai

ANNA JURŠEVICA

Ziedošais dārzs

Ir maiga nakts
kā Skotam Ficdžeraldam,
un zvaigžņu palags
pārklāj debesis,
kā traki ķirši zied,
to baltums
nejūt salnas tuvumu;
gaiss medus smaržu dveš,
dārzs klusē vēl...
kad gaišums modīsies
ar pirmiem saules stariem
un putnu balsis
zaros šūposies,
tad klusais maigums
birs kā ziedu sniegs.

GVIDO DRAGE

Pirmvaloda

tagad runāsim atpakaļ vārdā
kur pasaule vēl nerādīta
bet prasās no nebūtības ārā
noturama nav
dzemdības sākušās
tikai vecajam Dievam tā jāpasauc
vai toreiz viņš bija jauns?

kā tagad tu
spoguļi otr – rādi runādams
visus brīvos
ganībās izlaistos vārdus
tas jau ātri:
zinu – ne – zinu
ziņa – ne – ziņa
bez – apziņa
bezapziņai valoda
kā piektais ritenis
nav vajadzīga
(tad lūk kāpēc tik sāpīgi
Dievs meklēja vārdu)

tagad meklē tu
varbūt uz sliekšņa jau stāvi
varbūt tomēr ne
jo vārds var zust
spēks paliks

ILGA BINDRE

Ziedu villaine

Kā balta migla pāri galvai
Krīt ziedlapiņu sniegs.
Man, dārzu šorīt sveicinot,
Nudien vairs nenāks miegs.

Tin baltā ziedu villainē
Ar bišu pieskārienu,
Zeltsaules staru ieskaustu
Sirds vēlējumu vienu.

BAIBA TALCE

Rudens asteres un pilādži un bērzi sastājas
rindā, lai vadītu vasaras sauli mums abiem
garām. Jo laiks nes atpakaļ viņus uz jūru ar
lietu un akmens nes atpakaļ liedaga smiltis.
Es pavadu savu rudeni kūlā ar katru graudu
un nekrāju naudu, un nepelnu algu kā verg-
tura valgu. Kaija ceļas pār viņiem debesis
augstu, es pastiepu plaukstu pret pelēko
lietu un beidzot sajūtu sevi tik brīvu un
nepiesietu. Vairs pagātnes aste nekur man
nevelkas līdzī, un saule man parāda nākošo
ceļu caur sārto mežrožu stīdzi.

AIGARS BRICS

Vārds – signālrakete
garīgās debesis
atklāj ienaidnieka pozīcijas,
sākas kustība sirdīs,
tā nākam mēs –
gara lidotāji, dvēseles karotāji
un vārda samuraji.
Karš neredzams – par redzamu mieru,
ar dzeju apsienu rētas,
jūtas vārdu gleznā,
beigusies kauja,
kritušās asaras kļuvušas svētas.

SARMA UPESLEJA

Zem ozola kailajiem zariem
kvēl ieva smaržīgos ziedos
un nerimst, pieglaužas maigi –
sak, mosties, mums mirklis šis iedots,
lai sajustu pulsu pie pulsa
kā vējpūtā elpu pie elpas!
Lai izgaist divainais mulsums –
ziedoņa vara ir balva!
Ik ziediem savs pumpuru plaukums
un bites pieskāriens savs.
Ziedi, lai zeltains tavs nākums,
par salnām bažu lai nav!

IVETA ŠIMKUS

diena iebruc manī
kā kuģis
tik maz vietas
paliek
nejausiem baložiem
izrakumiem

kas te notiek
ikviens var pajautāt
un nebūs ko
samelot ātrumā
paspruks kilometri
un stundas

varbūt paglābsies
tas ko nepateicu

AIVIS BRIESMA

Ja smīni tu saulei acīs,
ja bijušais neliek mieru,
atskaties atpakaļ –
kādi gaiši gadi –
kad neviens nepieviļ,
tevi saudzē,
un neesi viens: ar tevi kopā ir radi.
Tu ej un skaties, kā pa kāpnītēm dzīve
skrien augšup un lejup un vaicā:
ko šobrīd jaunu tu radi?
To grūti pateikt.
Bet dzīve met cilpu.
Jābūt kam nezināmam,
kas pārcērt tai galu.

BROCĒNI

INĀRA ŠTEINBERGA

Ražas tētiņš Miķelis brauc uz Saldu

Ar atrotītām piedurknēm,
Gar meža malas papardēm
Vecs ražas tētiņš Miķelis,
Kam noklīdis bij zirģelis,
Pats, pilnos ratus vilkdams, sten,
Ne kāds tam liek, ne arī dzen –
Nē, nē, tas spītīgi pēc prāta sava,
Kam svarīgs nav ne gods, ne slava,
Ir lēmis klist pa novadiem
Un prieku dāvāt visiem tiem,
Kam zemes nav, ne pilnas klētis,
Bet dziesmās Miķeļdienu svētīs.
Kad nonāk Brocēnos, kur ezers maigi čalo,
Viņš veldzēdamies darba sviedrus skalo.
Un, sapurinot matu šķipsnas rudās,
Spurdz kļavulapu taureņi kur kurais.
Klau, viņa darbus godina un sauc,
Raits dejas solis rakstu nesajauc.
Nu tikai dot no ratiem rudens veltes,
Tiem ābolus, tiem ķirbjus, kuri dzeltē.
Te ražas tētim rokas nolaižas,
Viņš berzē acis, apkārt apskatās,
Tam seko mulsums, maza nosarkšana:
– Apžēlī, tiem tak visa kā ir gana!
Tāpat ir Remtē, Blidenē un Gaiķos.
Vai tiešām veltīgi es nopūlos un staipos?
Ak, piedodiet – darbs godājams, ne peļams!
Vīrs, dziļi paklanījies, pošas tālāk ceļam,
Vēl acis pametis uz bagātīgo galdu,
Viņš klusi nopūšas un kartē meklē Saldu.

INTA ŠVAŽA

Piedodam

akmeņi jānotur
vienalga cik smagi
jāsaliēk kaudzē jābūvē
nevienam nav svarīgi tavi aplauztie nagi
viens esi nācis pasaulē
viens arī dzīvo
būri vai mūri
ja neesi brīvs tad netēlo brīvo
domas ir tērauda restes
labāk būt pašam nekā nekam
svilpodams aizej pa ceļu
kaili vārdi krit sev piedodam

KULDĪGA

LIGITA MEŽKALNE

tam, kurš nokavējies
pirmā sniega un pēdējās zvaigznes krišanu
autobusu, kurš ripojis ātrāk par likteni
pasaulē lielākā supermārketā slēgšanu
pakaļdzīšanas slava un no tās bēgšanu
kad ir piededzis pīrāgs un okeāns vannas istabā
atslēgas neredzamas un stelles bez sistavām
nauda un cerība nospēlētā spēlītēs
saksofonam ierūsējušas mēlītes
tam, kurš nokavējies
vēl ļoti daudz ir ko vēlēties

HELĒNA DZIRNA-DZIRNAKA

Ar maizes drupatiņu
Smilšpapīru
Notīrīšu Tevi tīru
No cilvēces
Uzspiestās
Cenu zimes
Neviens nezinaš
Cik maksā
Tavas sirds
Skaidrība
Tās dullumu
Izdzēru...

INTA BRŪKLE

bezglība
tā esi tu
mīlestība
paliekoša kā lāsts
kā nolemība
kā glābiņš
pasaulei bojā ejot
tai vienīgajai
gaismai mīļotās acīs
kļauto glāstu
pieskārienam sadegot
vienā elpā
runā viss
gan klusums
gan balta lapa
debesis
un manī sirds
kā degoša lapa
pacelta
nesta
svētīta
visaugstākās patiesības vārdā
mīlestība

ZANDA SPUĻĢĪTE

Atziņa

Sažņaugta sirds,
dūrēs savilkti sapņi.
Vai tie tavi?
Meklēju īpašnieku!
Aiz kalna, aiz bija
nebūs nekā,
kalna virsotnē arī...
Atver plaukstu dzīvei
un izgaršo dienu.

2020. GADA SĀKUMS

Iesākumā bija finansiāli pieticīga, bet idejiski skaista iecere, proti, Kurzemes Dzejas dienas Tukumā atklāsim vides objektu – grāmatu apmaiņas namiņu. Negribējām palikt pēdējā pilsēta uz zemes, kur tādas nav.

JŪNIJA VIDUS

Kolidz zinājām, ka Kurzemes dzejas svētki tomēr notiks, to kuratore Guna Roze devās pie pilsētas arhitektēm Maijas Fogeles un Aivitas Valdmanes, lai vienotos, kur novietosim Tukuma grāmatu namiņu. “Hm,” viņas prātoja. “Vajadzētu nevis vienkārši namiņu, bet ar vēstījumu. Tas jums, literātiem, uzdevums!”

5. JŪLIJS

Aizvējoja Ligo un Jāni. Tukuma literāti domāja, domāja un izdomāja, ka jāpadomā. Bet zvaigznes pa to laiku jau rādīja ceļu. Lietuvas Biržu pilsētā Guna burtiski uzskrien virsū vides objektam – 2018. gadā atklātam masīvkoka grāmatu namiņam, kas godina vietējo literātu vārdus. IR!!! Guna to fotografē, sūta Maijai Fogelei, jautājot, vai pilsētā ir noglabāts kāds masīvkoks?

7. JŪLIJS

Maija: Nav nekā. Viss sazagēts malkā, sapuvis zem klajas debess. Šo gubu Brīvības lauk. 15. rīt nozagēs. Lejas daļa ļoti laba.

Guna: Vai no gobas var veidot?

Maija: Nezinu. Tas jāprasa konkrētam meistaram, ko viņš izmanto. Ja zinātu, ka šo var izmantot, saglabātu lielāku stumbrā daļu veselu.

Opā! Ir problēma! Ar galdnieku vien nepietiks, jāmeklē koksliņnieks! Kur tādu raut tūlīt un tagad? Meklējumos iesaistās arī Maija, bet Guna Facebook ievieto karsto paziņojumu. Atsaucas vairāki tēlnieki, arī tukumnieks Guntars Upenieks. Savējiem priekšroka. Tikmēr esam uzzinājušas, ka “goba ir krutākais materiāls, kāds vien var būt”.

JĀNIS FRĪDRIHS EIHENBERGS (1856–1911) – TUKUMA VIESĪGĀS BIEDRĪBAS GODA BIEDRS, PILSĒTAS DOMNIEKS

dzimis Vilkājās Ļengavu mājās kā turīga saimnieka dēls, kristīts Tukuma baznīcā. Mācījās Tukuma apriņķa skolā. Vēlāk namīpašnieks, nodarbojās ar tirdzniecību, bija ļoti bagāts cilvēks. 1883.–1893. gados bija Tukuma Viesīgās biedrības vadītājs, vēlāk Goda biedrs un galvenais Viesīgās biedrības nama celšanas iniciators, vadītājs, uzraugs un materiālu gādātājs. Mūsdienās šī ēka zināma kā Tukuma Kultūras nams. Pašam piederēja nams Brīvības laukumā 17, kas pazīstams kā Eihenbergas villa un bija viens no spilgtākajiem arhitektūras objektiem Tukumā līdz pat 20. gs. 60. gadiem. Vairākkārt ievēlēts par Tukuma pilsētas domnieku, noteiktos gadījumos pildījis arī pilsētas galvas pienākumus. Apglabāts Veļķu kapos.

8. JŪLIJS

Guna: Skaists!

Maija: Ļoti. Zēni pacinājās, jo stumbrā bleķi ieauguši. Forši, ka tik skaists koks malkā netiks izniekots.

Maija: Jānis Eihenbergas, Tukuma pilsētas galva, pagājušā gadsimta sākumā stādījis pats savām rokām. Šis nams viņam piederējis. Vesels pastāsts sanāk.

Guna: Eihenbergas būs laimīgs par šādu pielietojumu. Uzrakstīšu šo stāstu (ar foto) īpašajā Kurzemes Dzejas dienu avīzē.

9. JŪLIJS

Katrīnas laukumā tiekas Guna un Guntars – meklē iespējamo vides objekta novietošanas vietu un sūta Maijai fotogrāfijas.

Guna: Maija, vai te varētu? Lūkojam ainaviskas un radošas vietas.

Maija: Aizsūtīju īpašuma nodaļai, lai noskaidro īpašnieku.

Guna: Varbūt zem Ziedoņa puķu podu vietā?

Maija: Tur reālāk, jo mūsu (pašvaldības) māja.

Šķiet – vieta ir atrasta. Bet novada izcilās vēsturnieces Agrita Ozola un Inta Dišlere turpina atrast aizvien vairāk vērtīgu faktu par Eihenbergu.

10. JŪLIJS

Maija: Pie Ziedoņa sienas ļoti tuvu brauc un parkojas auto. Arī ēnains. Fasādes apakša vairs nav smuka. Šobrīd to nosedz podi. Droši un omulīgi sēdēt tur nav.

Maija: Šajā laukumā ‘kabatā’ būtu omulīgi sēdēt. Likvidēt 2 stāvvietas, uzlikt apstādījumu “barjeru”, paēnā sēdēt un lasīt...

13. JŪLIJS

Guna: Sveika, Maija! Tēlnieks balso par šo vietu. Sāk strādāt ar skicēm un raksta, ka veidošanas darbā iesaistīs kolēģi, jo tik apjomīgu darbu tik īsā laikā vienam paveikt nebūs iespējams.

20. JŪLIJS

Seko n-to skiču un maketu saskaņošanai.

Guna: Makets un skices. Trešdien paņēms līdzīgu uz finanšu komiteju.

Jā, jā! Tikai šāds objekts nav realizējams par 300 eiro, kā sākumā iecerētais namiņš. Būs jāpārliecina kolēģi deputāti par papildu līdzekļu piešķiršanu.

Maija: Mēs arhitektūras nodaļā spriežam, vai nebūtu labāk sēžamai daļai un tās balstīšanai neizmantot šādu grāmatas formātu. Mulsinoši ir sēdēt uz atvērtas grāmatas, un arī sola balstiem iespējams labāk salikt grāmatas vienu uz otras kaudzē.

27. JŪLIJS

Guna: Es tikko uzskicēju šādu atvērtu grāmatu. Ko saki?

Maija: Nebūs vieta rakstnieku vārdiem.

Guna: OK. Upenieks jau gatavo nākamo versiju.

Maija: Vai viņš pagūs?

Guna: Protams!

29. JŪLIJS

Domes sēdē. Aivita Valdmane prezentē objektu no ieceres līdz maketam. Daži deputāti dara visu, lai noraktu šo ieceri. Kāds literātiem pārmet nesadarbošanos ar pilsētas plānotājiem. Kāds jautā, kāpēc izmaksas neparedzēt, jau plānojot 2020. gada budžetu?... Gribas raudāt, šķiet, ka no sapņa par Eihenbergas gobas otro dzīvi būs jāatvadās, bet tad runā deputāts Sergejs Kovaļovs (sportists) un pārliecinoši aicina šo ieceri atbalstīt. Rezultātā, 11 deputātiem balsojot par, 1 pret un 2 atturoties, iecere ir atbalstīta. Pēc sēdes Aivita saka: Neviens deputāts pat neapskatīja maketu.

Maija: Šādi jau ir OK.

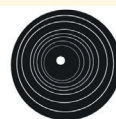

24. AUGUSTS

Atvēlēts materiāls īpašo piemiņas zīmju-grāmatu veidošanai, ko 12. septembrī saņems katrs svētku dalībnieks un šīs ieceres atbalstītājs.

Tēlnieki Guntars Upenieks un Haralds Gerts ķeras pie darba. Izpildījums pārspēs maketu. Meklējam citu vietu.

KOKA DIZAINA CENTRS

DZEJNIEKA PORTRETS

2020. gada septembris

Kurzemes dzejnieku domu lidojumi

...Dzejnieks ir termins. Jo kaut kā jau tos jocīgos, citādi runājošos, citādi dzirdošos, redzošos/Ne (līdz pat -10 dpt vai otrādi) ir (pieņemts) jāNODefinē... Jūtīga formulējuma kopums...

...Dzejnieks ir sīka smieklu asara... cilvēks – rasols, kas uz zemeslodes jau ierodas ne kā lielākā daļa cilvēku, bet savā vārda dienā pāris metru no slimnīcas mašīnā ar trīskāršu nabas saišu krelli ap kaklu...

...Dzejnieks ir mazliet ubags, mazliet kungs. Dienaszagļu un karuseļu sakarņi... tik tuvu zemei un tik tālu no debesīm... brokastīs kampf vēju, vakariņās saulrietus un miglu, bet pilnmēnesī – vitamīnu devu. Apsēžas skaistā klusā vietā un savas domas izsaka dzejā, prozā, psalmos...

...pateicas par to, kas dots, kas ir, un par nezināmo, kas būs, jo laikiem cauri dzīve interesantāka šķiet tur, kur likumsakarības no Dieva valda un krāso dzīvi varavīksnes krāsu gammu iespaidos...

...Pārdoša būtne, kas uzdrošinās pateikt saviem vārdiem, mēdz savienot nesavienojamo, pacelt vairāk nekā spēj un vairākkārt nomirt no oda kodiena...

...Dzejnieks ir cilvēks, kurš dvēselē raud, dzied un smejas, kad lasa savus dzejoļus, jo

tās ir atmiņas par piedzīvoto vai izsapņoto, kas nav bijusi un nebūs mākslas filma...

...Dzejnieks ir burtu salikums, komatu smaidis un daudzpunktu spārni... jūt sevi kā ziloni baletčībās, kurš, nejausi iemaldījies porcelāna servīžu veikaliņā, sapņo par puķainiem gumijniekiem kājās un ļoti cenšas uzvesties tā, kā nākas... ziemu pavada, dzīvojot sevi, pārējā laikā – klejo...

...Dzejnieks ir vārda pravietis. Vārda meistars, kurš prot nesarežģīt vienkāršas lietas, bet kura sirds runā vārmās. Ar vārdu skanējumu sevi un atbalsi līdzcīvēkos. Izjūtu sējējs noteiktos ritmos. Saprotamā un nesaprotamā veidā...

...Vidutājs. Tilts starp neesošu un esošu. Starp realitāti un ilūzijām. Laikazīme Savam laikam. Mediators. Starpnieks starp sevi un valodu, starp lasītāju, sevi un "skatu caur logu", starpnieks starp sevi un SEVI...

...Dzejnieks ir vērotājs. Ritmiski domājošs pasaules sajūtu gleznotājs. Tas, kurš spēj dzīvot gan reālajā, gan irrealajā pasaulē vienkop – īpaša dvēsele tiešajā saiknē ar radīšanas plūsmas kanālu. Atvērts savu un citu cilvēku neapzināto psiholoģisko impulsu izteikšanai tēlainā tekstā. Tas pats, kas psihologs – dvēseļu lāpītājs...

...Kas ir Dzejnieks? Uz šo jautājumu VARBŪT formātā atbildējuši labi zināmi dzejnieki – minot, pieļaujot iespēju, bet neapgalvojot... Lūk, Leons Briedis: "Varbūt dzejnieks ir dvēseles ēna..." Lūk, Uldis

Auseklis: "Varbūt dzejnieks ir putna spalva pie Dieva cepures..."

...“Tāda jau ir visas pasaules dzejnieku brīvība – publiski asiņot, kamēr šīs asinis ir.” (Ojārs Vācietis) Dzejnieks ir tas, kuram ir asinis un kurš spēj asiņot. Kam dvēsele kliez, sirds un prāts nespēj klusēt...

...Varētu atbildēt kāda reiz teiktiem vārdiem: es pazīstu dažus fantastiskus un ļoti labus dzejniekus, kuriem ir pieticis prāta un saprašanas neuzrakstīt nevienu dzejoļi.

Karikatūras autors: Vents Dubrovskis

PASĀKUMA PROGRAMMA

2020
12. septembrī

XXII KURZEMES DZEJAS DIENAS TUKUMĀ

SVĒTKU ATKLĀŠANA 10.00
Katrinās laukumā. Lietus laikā – Ledus hallē

MEISTAR-DARBNĪCAS 11.00
"Dzeja un librets, lomas" – Dace Micāne-Zālīte – Domē
"Nobildēt klusumu" – Agnese Rutkēviča – Bibliotēkā
"Averss/Reverss" – Raibis – Ledus hallē

DZEJAS LASĪJUMI
12.30 – "ATVĒRTĀS DEBESIS" – Bibliotēkas terasē
Vidzemes goda viesiņa Agnese Rutkēviča Kurzemes dzejnieku lasījumi
13.30 – "SAULES PUSĒ" – Harmonijas ielā*
Latgales goda viesis Raibis Kurzemes dzejnieku lasījumi
14.00 – "SAULAINI GADI" – Pilsētas parkā*
Kurzemnieku dzeja bērniem
14.30 – "LAIKA APTUMSUMS" – Z. A. Meierovica laukumā*
Zemgales goda viesiņa Dace Micāne-Zālīte Kurzemes dzejnieku lasījumi

DZEJAS SLAMS 16.00 – Domes lielajā zālē

NOSLĒGUMA KONCERTS**
18.00
Tukuma Sporta halles ātrijā
Artis Robežnieks | Juris Vaivods
KONCERTPORTRETS AR FRICI BĀRDU

TUMES CENTRĀ
DZEJAS VIZUALIZĀCIJAS UZ EKRĀNA
11.00 – "Ūdens pulkstenis" – Gvido Drages haikas lasa Aija Dzērve
15.00 – "Epifānijas" – Imants Ziedonis, Raimonda Tigula mūzika
20.00 – "Preti" – Kurzemnieku dzejas stāsts Aijas Dzērves un Arta Robežnieka balsi

* Lietus gadījumā vietu izziņosim.
** Visi pasākumi brīvi pieejami, izņemot noslēguma koncertu. Biļetes "Biļešu paradīzes" kasēs.

Artis Robežnieks
Juris Vaivods
**KONCERTPORTRETS
AR FRICI BĀRDU**
12. septembrī 18.00
Tukuma Sporta halles ātrijā

12. septembrī plkst. 18.00 Kurzemes Dzejas dienu dalībniekus un viesus uz vakaru intīmā gaisotnē aicinās Dailes teātra aktieris Artis Robežnieks un pianists Juris Vaivods, lai Friča Bārdas dzejā izstaigātu takas, kas ved no pašas bērniības līdz šai dienai, un dziesmās atvērtu un ieskandinātu savas dvēseles dziļākās stigas. Koncertā skanēs gan Arta Robežnieka paša komponētas dziesmas, gan citu pazīstamu

komponistu rakstītas melodijas – no Raimonda Paula līdz Armandam Alksnim un ansamblim "Manta".

Ieejas biļetes par 5 EUR var iegādāties "Biļešu Paradīzes" kasēs un www.bilesuparadize.lv. Dalībniekiem ieeja bez maksas. Vietu skaits ierobežots.

